

En yngling rör mot framtiden

Rune Lindkvist

Sven Lindkvist (1904-1986).

Sven börjar sin fyrkarriär den 1 maj 1921 som extra fyrbiträde på fyrskeppet Utgrunden och avslutar den den 30 juni 1962 som fyrmästare på Djursten.

Valborgsmässokvällen 1921 sitter en sjuttonårig yngling ensam i en roddbåt i Kalmarsund. När han börjar se de första eldarna har han redan rott i flera timmar. Vattnet är blankt och något hopp om seghjälp har han inte längre. Spriseglet, som hans far hjälpt honom att laga, ligger lindat om den nertagna masten som skjuter ut en bit framför stäven.

Båten är hans egen. En upprustad segeleka, som han betalat med flera somrars arbete hos förre ägaren, en gammal fiskare i Kalmar. Årona är trädde på tullpinnar. Han har måst väta dem några gånger med en handfull iskallt vatten för att få bort det störande knirket. Framför aktertoften står en sliten resväska med hans kläder. Den tänker han så småningom ersätta med en mera stilenlig sjösäck. På toften står en unikabox med bröd, lite rökt skinka och några kokta ägg som mamma skickat med. Då och då

drar ett stråk av röklukt över den lugna vattenytan. Han kan också uppfatta en avlägsen körsång från fastlandssidan när han vilar på årona.

Han är på väg till sitt första riktiga sjöjobb, som extra biträde på Utgrundens fyrskepp i södra delen av Kalmarsund. Det är lång väg att ro, över tre mil.

Egentligen är det en reträttplats. Helst hade han velat gå till sjöss, på fartyg, men sådant arbete har varit omöjligt att få sedan han förra året tog sin realexamen. Visserligen hade han kunnat följa sin klasskamrat till skolfartyget Af Chapman, men föresatsen att först betala tillbaka till sin far varje krona läroverkstiden kostat, har hindrat honom. Och att sätta sig i ytterligare penningsskuld för vad en elevplats kostar skulle dels ha krävt en villig borgensman dels krävt att han övervunnit sitt starka motstånd mot att behöva be om en sådan tjänst.

Fyrskippet Utgrunden. Sven Lindkvist längst till vänster.

Att klara sig själv var det viktigaste tecknet på vuxenhet. En tillfällig plats på ett skeppsmäklarkontor har hittills gett små återbetalningsmöjligheter, trots att dygden Sparsamhet haft många tillfällen att bli inpräntad i honom. Hemmet har alltid varit fattigt. Pappan, statarpojken – som 1904 lämnade Finland -, fick börja på Kalmar Ångkvarn som soppojke.

Att behöva byta ut drömbilden av den uniformerade befälhavaren på en stor kommandobrygga mot de vaga förställningarna om en fyrmästare känns lite sorgligt. Och hur ser fyrbete ut? Han försöker se någon som står med en tubkikare intill ett fyrorn eller sitter och vaktar i ett vaktrum. "Mycket handlar det om att helt enkelt kunna hålla sig vaken" hade dom sagt på lotsexpeditionen när han fick jobbet. Och så finns alla fyrskppen som bara ligger där på samma ställe, och lotsångarna som sköter utprickningen och transportererna av gas och fotogen. Men då måste man ha sin familj i land

Här börjar han kanske tänka på en av flickorna på kontoret som nu står där inne vid någon av de avlägsna eldarna och väntar på att få se just honom i kväll?

Där lämnar vi min pappa, Sven Lindkvist, denna förvärsnatt, ute i mörkret, utanför gemenskapen. Så småningom skulle han komma att se på sitt utanförliv som något som tack vare sin utsatthet och sina försakelsekrav kunde ge livet alldeles extra tillfredsställelser i t.ex. upplevelsen av naturen och känslan för den familj han själv tog hand om i kampen mot alla hårda villkor. Men då har han blivit fyrman. Vägen dit skulle bli nog så mödosam.

Red.anm.: I senare nummer av Blänket kommer en fortsättning av berättelsen om Sven Lindkvists fyrliv.